

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Veïns de Mataró!

Tots els utensilis
inútils de les vos-
tres cases per a les

Brigades de
Recuperació

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró dimecres 17 agost 1938 — NUM. 641

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MBS

ESTAMPES

PENYISCOLA

Unit al continent per una estreta faixa sorrenca partida pel mig per un rierol d'aigua pura com cristall de Quars, sol, ferreny, impetèrrit davant les escames del mar i de la terra, incòmode a l'acció demoleadora dels segles, estàtic davant la grandesa de la lluminositat meridiana del nostre Mar, l'illot de Penyíscola es mostra nu a la voracitat dels ulls assedegats de la nostra ànima.

Apilots en una barreja sensual de carrerons traçats al marge de les normes urbanístiques, unes casetes de minuts pintades dels més diversos colors — blau, verd, blanc, rosa —, lloen eternament la divinitat del contacte perenne amb l'aigua del mar, i amb l'aire del mar, i amb el sol de mar, i amb la bonança i la tamborinada del mar.

Rostres i braços i pits i cuixes de bronze dels homes i de les dones de Penyíscola. Dels homes que surten aigua endins jorn rera jorn a la pesquera del lluç i la llagosta, i de les dones torbadores pels mascles lodats que, de retorn, es gualten en el mirall dels ulls d'elles, que es deixen menjar com el lluç que es mossega la cua i que s'aferra a la carn d'ells com la llagosta sensual de mil gustos deliciosos.

Ombres molsoques de Penyíscola, fresques com una fallada de síndria sortida de la galleda amb gel. Tavernes, cataus de mistela. Guitarres que vibren al contacte amb la molla d'uns dits que van, incansables, de les cordes al vas de barreja. Esglésies desertes, fumades per dintre i per fora i amb uns rètols que resen «Viva la FAI». Arbres més prims que el cos d'una verge tuberculosa, tot just somoguts per un oratjol que xiula lleument una tonada schubertiana. Carrerons que puguen, plens de picons, la costa enfiladora que vol llepar el cel. Brivalls que juguen amb el cul al vent al tuit amb subasta. Velles que resen, d'amagat del gendre, que és del Consell. Carros que gemeguen. Matxos que s'espolsen uns mosquits feixistes malparits del tot...

I damunt d'això, senyor i senyera de la fortitud cíclopica del massís de roca, solitari en la seva majestat, la

mola gòtica del castell ho domina tot, ho abassega tot, el cel i la terra, el poble i la mar.

I en la història i en la llegenda del castell, i en la vida morta de dintre les naus imponents de parets inviolables, una ombra: Pedro de Luna, Benet XIII, l'antipapa segons diuen, home que féu del seu castell una fortalesa i de la seva fortalesa moral i física un castell. — diguem ho tot — juntament amb el seu acòllit i gran panates Sant Vicenç Ferrer, el personatge més funest que hem tingut nosaltres, els catalans.

Oh bellesa simpàtica i arravatadora de Penyíscola, deliqui d'uns jorns inoblidables de primavera, qui l'ha vist i qui el veu — com diria l'Avi Ferm.

El 14 d'abril del 1938, els feixistes entraven a Benicarló, es felien amb la mar que sempre ha estat nostra i arribaven, és clar, a les envistes de l'illot, tranquil encara.

Allà començà l'epopeia de Llevant. Jo he contemplat — fusell en mà — a pocs metres del mar tenyit de negre, la impassibilitat del vaixell petrificat i del castell que el corona. Del castell despectiu amb els invasors que l'escrotonaven a canonades.

Per aquells environs abocaren els estrangers les carretades de metralla que s'estrellava al cos de la terra immaculada i al pit dels combatents immaculats.

Dies prenyats d'udols de tempesta els dels combats de Penyíscola!

Ara, l'illot i el poblet i el castell s'han quedat presoners en l'infern poliglota d'allà.

Els abusos no pogueren segar la vida de l'arbre robust, de la nau formidable, del tauró adormit.

Del tauró adormit que, si un dia desperta, és capaç de rompre el braç que l'uneix a la terra i, fent rumb al Nord, plantar-se a un lloc qualsevol de la Catalunya lliure, esperant el triomf en algun lloc solitari de nostra Costa Brava, tan plena de platges, de pins, de cales, de llaguts i de pits de donzella que esperen el dia que ell — que és al front — tornarà vencedor...

J. CASES I BUSQUETS

81 Brigada Mixta. - Primer Batalló.
Front d'Extremadura. - Agost 1938.

Obres exemplars

En el Casal dels Vells - Concert per la Banda Municipal

El passat diumenge es celebrà una escalent festa amb motiu de tenir efecte en els seus jardins un concert per part de la celebrada Banda municipal, com a continuació dels organitzats en Hospitals i Casal de les Velletes, obsequi molt simpàtic del Conseller de Cultura de l'Ajuntament, senyor Josep Rabat, d'acord amb el senyor Josep Serra, Conseller de Governació i Assistència Social.

El Casal dels Vells ens produí una immillorable impressió per la seva polidesa i ordre en totes les coses, i excel·lent distribució en les diferents dependències. El Casal es velé molt concorregut de familiars de les persones que hi viuen, i molts ciutadans que hi passaren unes hores agradables d'esbarjo.

Assistiren a la festa l'Alcalde, senyor Ramon Molist i Valls; Consellers Regidors senyors Josep Serra, amb la seva esposa i simpàtica filla Mary; Josep Rabat amb la seva esposa; Dr. Spà, metge del Casal; Consellers senyors Calsina, Bonany, Delegat del Casal de les Velletes, senyora Consol Nogueras, Delegat de l'Hospital municipal, la gentil senyora Maria Calsina, senyora Maria Teresa Francesca, Directora del Casal de les Velletes; varis funcionaris municipals amb llurs famílies, representacions d'enfilats, Esquerra Republicana de Catalunya, Acció Catalana i corresponsals de premsa de Barcelona i de LLIBERTAT.

Acompanyà les visites Josep Galdà, bon amic nostre i Director del Casal dels Vells, el qual sent pel Casal un vertader carinyo i entusiasme eficaçment secundat pel restant personal del Casal.

Tots els visitants tingueren els més justos elogis per l'organització que la Conselleria d'Assistència Social dona a aquestes cases, a la vegada que es posa de relleu la voluntat i satisfacció amb que desempenyen els càrrecs el personal del Casal.

En la sala menjador de les dones, bellament guarrit de flors i plantes, el senyor Serra els dirigí la paraula. Amb paraula escalent, sentida i amb termes molt expressius els hi comunicà la seva satisfacció per l'harmonia de les coses d'aquell Casal. Exposà admirablement una molt indicada anècdota que fou escoltada i celebrada pels assistents. Expressà l'aprecl que sent pels infants i els vells, elogià l'encert d'adornar les taules amb flors, —alegria de l'esperit— i els digué que com sempre, a pesar de tot, els atindrà en les seves justes peticions i millorarà dintre les possibilitats actuals les normes i serveis que no s'adiguin prou amb el que ell sent per tots.

Esmentà la inauguració d'una Cantina Infantil pels joves, futurs ciutadans del demà. Avui celebrem una festa simpàtica per vosaltres que ja sou generació passada i tots vells entre treballs, alegries i dolors. A tots oferí la festa fent vots per a poguer-la gaudir en altres anys successius.

La crisi del Govern de la República

Una nota de la Presidència del Consell

Ha estat facilitada a la premsa la següent nota:

«Com a conseqüència de les dimissions presentades per don Jaume Aguadé, ministre de Treball i Assistència Social, i don Manuel Irujo, ministre de la República, les lletres dels quals dirigides al cap del Govern es fan públiques simultàniament, han estat nomenats ministre de Treball don Josep Moix Regàs, del Partit Socialista Unificat de Catalunya, i ministre sense cartera don Tomàs Bilbao Hospital, d'Acció Nacionalista Vasca.

Al donar compte d'això, el Govern de la República posa singular interès en afirmar una vegada més el seu inalterable respecte a la personalitat i als drets de les regions autònomes i es complau en veure assegurada la continuïtat de les representacions catalana i vasca en el si del Govern, el qual manté així el seu caràcter de Govern d'Unió Nacional i la seva voluntat de sostenir junt a les llibertats regionals la independència i l'existència d'Espanya.»

Aquest número ha estat sotmès a la censura

AJUNTAMENT DE MATARÓ Hospital Municipal

Servei públic de Banyes

HORARI PER A LA
TEMPORADA D'ESTIU

Dies feiners: de 8 matí a 7 tarda

Diumenges: de 8 matí a 1 tarda

Unànims aplaudiments coronaren el magnífic i breu parlament que el senyor Serra dedicà als homes i dones del Casal dels Vells.

I en tant, tots passaven a les seves respectives sales menjadors on els fou servit el dinar, deixarem el Casal dels Vells satisfets d'haver-nos sumat al just homenatge que amb motiu del concert es dedicà als vells.

La Banda municipal sota la direcció alterna dels mestres senyors Coll i Llorà es pogué gaudir de música molt apropiada a les persones a que anava dedicada, i que els rememorà temps ja llunyans per tots.

Mercés a la generositat de les gentils senyorettes Montserrat Martínez i Paquita Bielsa, pogué ésser ofert tabac als vells, que ens consta agraïren tots d'una manera molt expressiva.

LLIBERTAT té a gran satisfacció dedicar aquesta breu ressenya d'aquella bella festa, a l'ensems que fa constar el seu agraïment per les atencions rebudes.

V. BORRÁS B.

DIVENDRES 19, A LES 10 DE LA VETLLA

Grandios Festival Benèfic

Organitzat pel Sindicat Unic d'Espectacles Públics
a profit de S. I. A.

Vetllada Selecta - L'òpera

MARINA

per MARIA ESPINALT I FELIPE SANTAGUSTIN

Salvem a l'infància

Mai, ni davant les ciutats esventrades pels aliaus de ferro; ni davant la visió dels munyocs sagnants i les piles de desferres humanes; ni davant el mateix infant mort ens ha extremat tant la guerra com davant el nen abandonat, perdut a les carreteres, sol davant la inclemència del cel impassible, davant la inclemència de l'aire carregat de odís.

Carreteres d'Andalusia i de Castella, carreteres de Llevant i d'Aragó i de Catalunya que han vist, que veuen, que veuran encara no sabem per quan temps els peuetes sagnants dels peletons, els ulls astorats i han sentit i sentiran la desolació infinita de les seves crides! L'huracà de la guerra, el remolí furiós de la guerra, desmembrà les famílies com desmembrà els cossos i llançà als camins o deixà entre les runes, aquesta lleivor de vida que no sap on elxoplugar-se.

Nens, nens orfes que saben masses coses terribles; ocellets que han perdut prematurament les ales perquè han tingut d'aprendre a arrossegar-se abans que a volar. Nens sense infància; nens de la nostra sang, de la nostra passió; mai com al seu davant hem comprès tot l'horror de la guerra.

Però la guerra no pot parar-se; ha de complir inexorablement el seu cicle estès entre la mort i la vida; i en tre tant... hem de salvar la infància restituint-li les seves ales, posant una mà de pau davant els seus ulls per a esborrar les visions cruents.

Cal salvar, abans que tot, els nens, lleivor del nostre demà, ja que a seva vida — la nostra continuïtat — és la justificació única de tots els horrors presents.

Els nens, abans que tot els nens. ¡Salvem la infància!

Secció Cultural de S. I. A.

Productes Alimenticis CALDOLLA

Cubets de caldo, a 20 cts.
Sopa de Verduras, a 3'50 ptes.
Extracte de Carn, a 25'00 ptes.
Variants en Vinagre, a 6'50 ptes.
Salsa Estimulant per amanir, verdures, peix, 10'00 ptes.

Venda: BARBOSA. - Telèfon 212

Llegiu LLIBERTAT

Dr. J. Barba Riera

Inspector Municipal de Sanitat — Metge de l'Hospital Civil

ESPECIALISTA EN

GOLA - NAS - ORELLES

Visita: Dimarts, dijous i dissabtes, de 4 a 6 - Econòmica, de 6 a 8
Diumenges, de 9 a 12

FERMI GALAN, 419, pral. (cantonada Lepant)

MATARÓ

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'Interventor, el següent:

a) b) c) d) e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisi, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Informació local

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 16, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 901.

Els números premiats amb tres pessetes són: 001, 101, 201, 301, 401, 501, 601, 701, 801.

— Les restriccions que a la Indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

TROBALLA. — Ahir a la «Font del Primer de Malg» fou trobada una clau, la qual a l'Administració de Li-

BERTAT està a disposició del qui l'hagi perduda.

— OXIGENANTE DE CARBONES, producte Científico Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. Es aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pl, plàtan, etc., etc.). Es ven a totes les Drogueries, Lliamars i Ferreteries.

NOU COMITÈ DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA (Radi de Mataró). — Aquest Partit Marxista, el diumenge passat va celebrar una reunió de militants en el seu estatge social de la Casa del Poble. Galrebé fou renovat totalment el Comitè, que prengué possessió ahir

a la nit, distribuïnt-se els seus components en la tasca i responsabilitat de les Secretaries següents: Secretari General, Joan Compte; Secretari d'Organització, Carme Ribas; Secretari Sindical, Josep Masnou; Secretari de Finances, Vicenç Casals; Secretari Agrari, Enric Abril; Secretari de Masses, Pasqual Carniago; Secretari de Quadres, Emili Peña; Secretari d'Agitació i Propaganda, Joan Pairó; Secretaria Femenina, Buiàlla Illa, i Secretaria de les Joventuts, Josepa Abril.

ANUNCIEU A

LLIBERTAT

IMPREMTA MINERVA. — MATARÓ

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — A la zona de l'Ebre, les tropes espanyoles reconquistaren la cota 666, de Serra Pandols i causaren moltes baixes a l'enemic.

Ha estat capturat el pilot italià d'un dels aparells de l'invasió, darrerament aterrats en aquest front.

FRONT DE LLEVANT. — L'enemic realitzà un cop de mà sobre la cota 805, de La Mallaeta, i fou rebutjat.

A la zona dels Monts Universals aconseguí rescabalar Alto de la Muela i Mojon Blanco.

FRONT D'EXTREMADURA. — Al sector de Cabella del Buey, les forces al servei de la invasió continuen els seus atacs a les nostres posicions de la vora esquerra del Zújar, i són convingudes per la resistència de les tropes republicanes.

ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

En una de les agressions realitzades per l'aviació dels invasors contra València, la matinada del dia 15, fo-

ren llançades cent bombes de grans dimensions, les quals ocasionaren la destrucció d'onze cases i grans desperfectes en treize edificis més. Resultà ferit l'observador de la No Intervenció, Kandys, súbdit britànic, el qual prestava els seus serveis a bord del vaixell anglès «Redawore». També fou tocat per la metralla, que li produí ferides greus, Eftiha, telegrafista del vaixell carboner anglès «Hillfern».

L'agressió causà la mort d'un infant i ferides a cinc més.

També la matinada del dia 15, l'aviació italiana bombardejà diversos punts d'Alacant, on causà víctimes. Una de les bombes esclatà sobre el mercant anglès «Noemi Julia», i li obrí una via d'aigua.

Durant la nit última, els aparells de la invasió realitzaren agressions contra Tarregona i punts propers.

A les 11'15 i 11'25 hores d'ahir, l'aviació estrangera bombardejà i metrallà la població civil de Villajoyosa, on causà la mort a un home i greus ferides a dos infants i una dona.

El monument a Manuel Carrasco i Formiguera

Aquest matí a la plaça d'Adrià s'ha celebrat l'acte de col·locar la primera pedra del monument que serà dedicat a Manuel Carrasco i Formiguera, que morí afusellat pels facciosos.—Fabra.

El bombardeig de les ciutats obertes - Telegrames de l'Alcalde de Barcelona

Amb motiu d'haver estat instal·lades les oficines de la Comissió britànica per a obrir enquestes sobre els bombardeigs per l'aviació de les ciutats obertes a Tolosa, l'alcalde de Barcelona ha enviat telegrames on s'expliquen els atacs que ha sofert Barcelona de part de l'aviació feixista i agraeix l'obra humanitària que es proposa desenrotllar la Comissió, als senyors Chamberlain i Halifax.—Fabra.

Notes de la Generalitat

Aquest matí el President de la Generalitat no ha acudit al seu despatx oficial, ha treballat tot el matí en el seu despatx de la Residència on ha rebut nombroses visites, entre altres la del President d'Euscadi, conseller d'Agricultura, Comissari de Propaganda, el diputat senyor Tauler i el Conseller de Governació i Assistència Social.

Els periodistes han preguntat al subsecretari de la Presidència què opinava de la solució que ha estat donada a la crisi. El senyor Raurel ha contestat que no podia dir res i que

era l'opinió pública la que havia de manifestar-la.—Fabra.

El Dr. Negrín a Zuric

Poques hores després de feta pública la nota que solucionava la crisi, el cap del Govern i ministre de Defensa, Dr. Negrín, ha sortit cap a Zuric per tal de participar al Congrés Internacional de Fisiologia que es celebra a aquella ciutat. El Dr. Negrín havia ajornat dos dies el viatge per esperar la solució de la crisi.

Mentre dur l'absència del cap del Govern s'ha encarregat de la Presidència el senyor Alvarez del Vayo.—Fabra.

Notes del Parlament

Aquest matí s'ha constituït la Comissió de Governació, del Parlament de la República. Ha estat elegit president el senyor Muñoz.—Fabra.

Estranger

Eleccions presidencials a Mèxic

CIUTAT DE MEXIC. — El Consell de ministres ha celebrat una reunió que ha durat cinc hores, sota la presidència de Cárdenas.

Tots els ministres han aprovat una declaració de conjunt en virtut de la qual es desentenen de tota campanya d'agitació reaccionada amb les properes eleccions presidencials.

Aquesta declaració té una importància particular, puix que els dos principals candidats a succeir a Cárdenas en la Presidència de la República—Avila Camacho i Mújica—ocupen les carteres de Defensa i Comunicacions, respectivament.

Circula el rumor, per altra banda, que les dites personalitats dimittiran les carteres que ocupen actualment, a l'efecte de poder participar activament en la campanya electoral.

Per últim, en la pròpia reunió del Consell s'ha decidit prosseguir la construcció de la carretera panamericana.—Fabra.

El problema sudeta

PRAGA. — Ahir a les cinc de la tarda es reuní el Comitè de Ministres polítics. La reunió durà fins a les vuit de la nit. Els reunits s'ocuparen en preparar l'entrevista que avui matí han celebrat amb els caps dels sudetes.—Fabra.

PRAGA. — A dos quarts de nou de ahir vespre els dirigents del partit sudeta s'entrevistaren amb lord Runciman. La conferència durava encara ben entrada la nit.—Fabra.

Pobles abandonats

VIENA. — Trenta pobles situats a les proximitats de la ratlla austroalemanya han estat abandonats pels seus habitants per exigència dels treballs de fortificació que es realitzen en les zones frontereres.—Fabra.